PatrimoniLiterari.cat

CONEIXEM ELS JOCS FLORALS

PROPOSTA DIDÀCTICA

TERCER I QUART D'ESO

Universitat de Girona
Institut de Llengua i Cultura Catalanes

Càtedra de Patrimoni Literari
MARIA ÀNGELS ANGLADA
CARLES FAGES DE CLIMENT
Universitat de Girona · Diputació de Girona · Ajuntament de Castelló d'Empúries · Ajuntament de Figueres

memorial democràtic

1. QUÈ SÓN ELS JOCS FLORALS? 3

Coneixements previs 4

Jocs Florals: des de l'any 1859 fins l'actualitat 5

Com s'organitza un certamen literari? 7

El discurs 9

Els premis ordinaris dels Jocs Florals 10

Els premis extraordinaris dels Jocs Florals 15

Premis i mecenes 17

Llegim poemes premiats 18

2. I ARA, QUÈ SAPS DELS JOCS FLORALS? Activitat de recopilació 23

3. EL TEU POEMA. Activitat de creació 24

1. QUÈ SÓN ELS JOCS FLORALS?

Els Jocs Florals son un certamen literari, la festa de la poesia catalana per excel·lència.

Van néixer a l'**Edat Mitjana**, al segle XIV, a la ciutat de Tolosa de Llenguadoc, a Occitània. I des de l'any 1324 fins l'any 1484 es van celebrar a aquesta ciutat. Els trobadors hi presentaven les seves poesies, escrites en llengua d'oc, o occità, la llengua de la poesia popular. Les millors poesies rebien un premi, es recitaven i difonien oralment pels joglars.

Occitània

Trobadors

Molts trobadors catalans es presentaven als Jocs Florals de Tolosa. Per aquest motiu i per la bona relació entre les terres occitanes i el Principat de Catalunya, a l'any 1379, Barcelona també va organitzar uns Jocs Florals. Aquests Jocs Florals es van celebrar a Barcelona fins al segle XV.

Després d'aquests tres segles, a l'any **1859**, els Jocs Florals es va tornar a celebrar a Barcelona. Poetes catalans hi van presentar les seves poesies escrites en català. I així, la tradició dels Jocs Florals s'ha mantingut fins l'actualitat i s'ha estès a altres territoris.

Cal saber que el català de 1859 no era igual que el català estàndard actual. Fins a l'any 1913, la llengua catalana no va tenir unes normes ortogràfiques pròpies. I el *Diccionari General de la Llengua Catalana* no es va crear i publicar fins a l'any 1931. Les normes van ser molt importants per la unitat lingüística i cultural dels territoris de parla catalana.

LA★RENAIXENSA

Per entendre per què es va tornar a celebrar aquest certamen literari a Barcelona, cal saber que en aquell context, a Catalunya, existia un moviment cultural i literari que s'ha anomenat Renaixença.

Des del segle XVI i fins a finals del XVIII, la llengua castellana havia estat la llengua de cultura, i la llengua catalana havia quedat en segon terme. Al segle XIX, la Renaixença volia fer renéixer el català com a llengua literària i de cultura, i redescobrir el passat medieval català.

Coneixements previs

1. Explica la relació que té la Renaixença amb els Jocs Florals de Barcelona de 1859.
2. Quina era la llengua de les obres literàries que es van presentar als Jocs Florals de 1324 a Tolosa? I als Jocs Florals de 1859 a Barcelona?
3. Quin era el gènere de les obres literàries que es presentaven als Jocs Florals?
4. Creus que les obres que es presentaven als Jocs Florals tenien una temàtica marcada o lliure?
5. Qui creus que escollia les obres guanyadores d'un certamen? Com les escollia? Les escollia una sola persona? Reflexiona-hi i argumenta la teva resposta.
6. Quants premis creus que es donaven en una edició dels Jocs Florals? Creus que a totes les edicions es donava el mateix nombre de premis? Reflexiona-hi i argumenta la teva resposta.
7. Qui creus que organitzava els Jocs Florals? Reflexiona-hi i argumenta la teva resposta.
8. A totes les edicions dels Jocs Florals, hi ha una persona que fa un discurs. Sobre què creus que tracta aquest discurs? Creus que la persona que el pronuncia ha de tenir algun títol o ser reconeguda en algun aspecte? Sí fos el cas, en quin aspecte? Reflexiona-hi i argumenta la teva resposta.
9. En gairebé tots els Jocs Florals, hi ha una Reina de la festa. Quina funció acompleix, aquesta figura? Reflexiona-hi i argumenta la teva resposta.
10. Es van celebrar Jocs Florals a Barcelona després de l'any 1859?
11. Saps si se celebren Jocs Florals o certàmens literaris a l'actualitat? En coneixes algun? Has participat en algun?
12. Als Jocs Florals de Barcelona de 1859, s'hi van presentar 39 composicions. Un any després, als Jocs Florals de Barcelona de 1860, se n'hi van presentar 88. I a l'any 1868, s'hi van presentar més de 300 obres.

Per què creus que cada cop s'hi presentaven més obres i autors? Era necessària la restauració d'aquests certàmens literaris? Argumenta la teva resposta.

13. Creus que s'han celebrat Jocs Florals a d'altres lloc, a banda de Barcelona? Marca al mapa les ciutats o zones on creus que s'han celebrat Jocs Florals en llengua catalana.

Jocs Florals: des de l'any 1859 fins l'actualitat

La història dels Jocs Florals, evidentment, està relacionada amb la història de Catalunya. Des de l'any 1859 fins a l'actualitat, els Jocs Florals han anat canviant, evolucionant, i, en algun període, no s'han pogut celebrar.

Jocs Florals

Entra a la pàgina web http://www.patrimoniliterari.cat/jocsflorals per respondre les preguntes.

1. Víctor Balaguer va realitzar el discurs dels Jocs Florals de Barcelona de 1859. En el seu discurs, parla sobre els poetes que es van presentar al certamen. Llegeix-ho a la

pàgina 178 del discurs i explica amb les teves paraules com els poetes van rebre la restauració del certamen.

2. En aquest mateix discurs, Víctor Balaguer també diu «Poetas catalans, seguiu ab afany y constancia lo camí devant de vostres pasos obert». De quin camí parla?
3. A l'any 1908, en els Jocs Florals de Barcelona, Víctor Balaguer va pronunciar part del discurs que havia fet als Jocs Florals de 1859. Per què creus que ho va fer? Què se celebrava?
4. Mira la barra d'anys. Fixa't en l'any 1925 i en el període de 1937 a 1940, i recorda la història de Catalunya. Per què no es van poder realitzar certàmens literaris en català durant aquests anys?

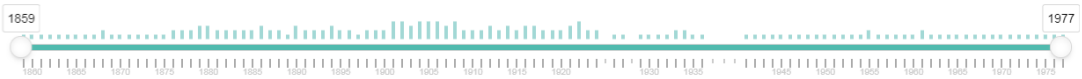

2. Els punts del mapa marquen totes les ciutats on s'han celebrat Jocs Florals en llengua catalana. Comprova si havies marcat totes aquestes ciutats a la pregunta 13 de l'apartat anterior. Quines ciutats o zones no havies marcat? On no t'esperaves que s'hi haguessin celebrat Jocs Florals en català?

5. Busca tots els certàmens que s'han celebrat fora de Catalunya i escriu-ne el nom, el lloc on s'han celebrat i l'any.

Què tenen en comú la majoria d'aquests certàmens? Per què es van realitzar fora del territori català?

3. A l'any 1950 es van celebrar els *Jocs Florals de la Llengua Catalana* a Perpinyà. Sabem que hi va haver «una enorme concurrència que si no arribava a tres mil persones poc hi faltava». Com és que va assistir tanta gent a la celebració d'aquest certamen?

4. Llegeix els següents textos i després respon les preguntes.

> Premis per a escriptors amics de Catalunya
>
> Amb el desig que els escriptors xilens, així com tots els altres escriptors no catalans, puguin participar en els Jocs Florals de la Llengua Catalana, i en un gest de confraternitat envers els països que acullen l'esperit de Catalunya, en els seus dies de dolorós exili, la Comunitat catalana d'aquesta República institueix els següents premis, els quals seran adjudicats a obres en llengua no catalana.
>
> Xavier Benguerel, *Jocs Florals de la Llengua Catalana* (Santiago de Xile, 1943)

> No oblido que els Jocs Florals de la Llengua Catalana es celebraven normalment a Barcelona, i que si enguany es celebren a Perpinyà, és perquè hi han trobat acolliment i hospitalitat.
>
> Pau Casals, *Jocs Florals de la Llengua Catalana* (Perpinyà, 1950)

Com era la relació entre la cultura catalana i els països que acollien certàmens de Jocs Florals durant l'exili? Com responien els catalans a l'acolliment dels països estrangers?

Per què els autors catalans no trobaven aquesta «confraternitat» i «acolliment» a la península ibèrica?

5. Ara fixa't en el cas de l'escriptora **Mercè Rodoreda**.

Mercè Rodoreda és l'escriptora catalana més important de la postguerra. Va néixer el 1908 a Barcelona i va morir el 1983 a Girona. La seva novel·la més coneguda és *La plaça del Diamant*.

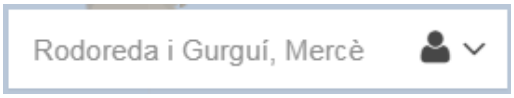

Busca "Rodoreda" al cercador d'autors del web i mira els certàmens literaris als que ha participat Mercè Rodoreda.

On es van celebrar la majoria d'aquests certàmens? Com es relaciona la localitat d'aquests certàmens amb la vida de l'escriptora i amb la història de Catalunya?

Com s'organitza un certamen literari?

Perquè es pugui celebrar un certamen literari, sempre hi ha d'haver una entitat que l'organitzi o que el convoqui.

Des de l'any 1859 fins a l'actualitat, els Jocs Florals han estat convocats per centres molt diversos.

1. Busca al web els següents certàmens i digues qui els va convocar:

Certamen	Centre convocant
1859 Barcelona	Consistori dels Jochs Florals de Barcelona
1917 Figueres	
1923 Artesa de Segre	
1923 Mollerussa	
1923 Sant Celoni	
1934 Terrassa	
1949 Montevideo	
1953 Caracas	

2. El Consistori dels Jochs Florals de Barcelona va ser el centre convocant dels Jocs Florals de Barcelona de 1859.

   Llegeix què diu Antoni de Bofarull, el secretari del jurat d'aquests Jocs Florals, sobre el Consistori: «Lo excel·lentíssim ajuntament ha confirmat als mantenedors, ha pres la institució baix son amparo, donant fortas probas de generositat y de son esperit protector».

   Creus que el Consistori era una institució autònoma o depenia d'alguna altra entitat? Si fos el cas, de quina entitat seria?

3. A l'any 2019, el centre convocant dels Jocs Florals de Barcelona va ser l'Ajuntament de Barcelona. Explica les semblances i/o diferències d'aquest centre convocant i el centre convocant dels Jocs Floral de Barcelona de 1859.

PREMI	MODALITAT	CONVOCANT	TERMINI
Premi de poesia Jocs Florals de Barcelona	Poesia	Ajuntament de Barcelona	2019/02/25

4. Si se celebressin uns Jocs Florals al teu centre educatiu, quin creus que seria el centre convocant que els organitzaria?

5. Una de les tasques del centre convocant és escollir un jurat. Llegeix què diuen dos secretaris sobre la tasca que realitza el jurat:

> Aquesta ha sigut la nostra tasca humil de selecció. I no més caldrà dir, per terminar-la, que en el Jurat va haver-hi sempre una planera coincidència de criteri i una sortosa unanimitat.
>
> Agustí Calvet i Pascual, secretari del jurat dels Jocs Florals (Barcelona, 1920)

> Animats del millor desig, los actuals Mantenedors han considerat, en vista del gran número de composicions ab que llur convocatoria se ha trovat afavorida, que lo usar de un poch de rigor no havia de dóldrer als mateixos amadors y cultivadors de las lletras catalanes.
>
> Adolf Blanch, secretari del jurat dels Jocs Florals (Barcelona, 1860)

I ara respon: quina creus que és la feina del jurat en els certàmens literaris? Creus que tots els jurats treballen de la mateixa manera?

Explica amb les teves paraules de quina manera ha escollit les obres guanyadores el jurat dels Jocs Florals de Barcelona de 1920 i el jurat dels Jocs Florals de Barcelona de 1860.

6. Quines persones creus que han de formar part d'un jurat literari? Creus que han de ser persones amb experiència com a escriptors? Per què?
7. Creus que n'hi ha prou amb una persona sola, per formar un jurat? Argumenta la teva resposta.
8. Si se celebressin uns Jocs Florals al teu centre educatiu, quines persones creus que formarien part del jurat?

El discurs

A l'apartat "Jocs Florals: des de l'any 1859 fins l'actualitat", has llegit discursos de Jocs Florals escrits per Víctor Balaguer, Xavier Benguerel i Pau Casals. Si fa falta, rellegeix-los i respon les següents preguntes.

1. Quina funció creus que té un discurs dins la celebració d'un certamen literari?
2. Creus que hi pot haver més d'un discurs en un mateix certamen? Si fos el cas, tots els discursos del certamen tindrien la mateixa funció?

3. Busca al web els Jochs Florals de Barcelona de 1917, convocats pel Consistori dels Jochs Florals de Barcelona. Quants discursos es van fer en aquest certamen? De què creus que parla cada discurs?

4. El cas de **Víctor Català** (Caterina Albert i Paradís).

Caterina Albert i Paradís (1869-1966) es va donar a conèixer amb el monòleg teatral *La infanticida*, premiat als Jocs Florals d'Olot de 1898. Quan es va saber que l'autora del monòleg era una dona, una «senyoreta de l'Escala», hi va haver un gran escàndol.

Això va portar Caterina Albert a amagar la seva identitat sota un pseudònim masculí, el de Víctor Català. L'obra va ser censurada i no es va representar fins l'any 1967.

Víctor Català (Caterina Albert) va pronunciar el discurs "De civisme y civilitat", als Jochs Florals de Barcelona de 1917. Llegeix la primera estrofa d'aquest discurs i explica de què parla. Ja era coneguda públicament la seva veritable identitat?

5. En aquest mateix discurs, a la pàgina 35, Víctor Català diu que «aquí el moviment femení se significa per la normalitat». Com creus que és aquesta "normalitat"?

   Era diferent la situació a l'entorn dels Jocs Florals de Barcelona 1917 respecte la dels Jocs Florals d'Olot d 1898? Per què? Reflexiona-hi i argumenta la teva resposta.

6. Fixa't en les obres premiades als Jochs Florals de Barcelona de 1917. Quantes dones escriptores van rebre un premi en aquest certamen?

7. Per què creus que a la majoria de certàmens dels segles XIX-XX els escriptors premiats son homes? Quin era el paper social de la dona? I en l'àmbit cultural?

8. Creus que actualment hi ha més autores que autors en la literatura catalana? Digues el nom de 3 escriptores catalanes actuals.

Els premis ordinaris dels Jocs Florals

A cada certamen literari, es donen, com a mínim, tres premis. Aquests premis s'anomenen els premis ordinaris. Cada un dels premis va relacionat amb una temàtica.

PREMIS ORDINARIS

La **Flor natural**. És el premi que es dona a la millor poesia de tema amorós.

L'**Englantina d'or**. És el premi que es dona a la millor poesia de tema patriòtic.

La **Viola d'or i argent**. És el premi que es dona a la millor poesia de tema religiós.

Així, els poetes ja saben que si escriuen sobre un o altre tema, poden obtenir un o altre premi.

1. Llegeix els títols dels poemes escrits a la taula.
Son títols de poemes que han guanyat un dels tres premis ordinaris dels Jocs Florals. Sovint el títol ajuda a saber quin és el tema del poema.

Escriu a la columna "Premi" quin premi creus que ha guanyat cada poema. Flor natural, Englantina d'or o Viola d'or i argent?

Títol del poema	Premi
A mon Dèu	Viola d'or i argent
Lo últim compte de Urgell	
La estranya amor	
La última proesa del Rey En Jaume	
De muntanya	
L'amada imaginària	
Tríptic de Girona	
Fe, Esperansa y Caritat	
Amor sens fruyt	
La Creu de Cristo	
Somni del bes	

2. Llegeix els següents fragments de poemes.
Son fragments de poemes que han guanyat un dels tres premis ordinaris dels Jocs Florals. Digues quin dels tres premis creus que va guanyar cada poema.

1. Poesia de Jeroni Roselló Ribera (Jocs Florals Barcelona, 1862)

Jo vull viurer sols per ella,
Jo cantant vull espirar,
Vull qu'em don la ma d'esposa,
Vull que l'ánima m'inflam.

2. Poesia d'Antoni Navarro i Grauger (Jocs Florals de Barcelona, 1924)[1]

Vós que sabéu de penes,
oh Sant Josep gloriós,
rebéu nostres ofrenes,
goriu nostres dolós!

3. Poesia de Tomás Aguiló (Jocs Florals Barcelona, 1865)

=Ah! son ells, son ells que tornan,
son els nostres inimigs;
¿es que venen victoriosos
ó s' en venen fugitius?

4. Poesia de Joan Maria Guasch (Jocs Florals d'Olot, 1898)

T'he trovat reina del cor
y he volgut petonejarte
y al anar per abrassarte
has romput en amarch plor.

5. Poesia de Joan Badia Calderer de Casserras (Jocs Florals de Berga, 1906)

els que un ideal noble
acérrims defensem,
y en bé de nostre poble
ansiosos treballem;
els que de Catalunya
volem la llibertat
encar que vejam llunya
la gloria del passat;

[1] A causa del cop d'estat de Primo de Rivera, la celebració dels Jocs Florals de Barcelona de 1924 va tenir lloc a Tolosa de Llenguadoc.

6. Poesia de Joan Barat i Creus (Jocs Florals de Perpinyà, 1950)

MONTSERRAT

Enllà, cap al cel, esvaint-se,
nodrint-se en la llum dels camins
pressentits, lluny dels lleus i anodins
solcs terrenals, s'endinsa
aquesta grisa forma Santa,
entre un espurnejar d'estels,
cap a l'eternitat —suma de cels—
que als ulls d'aquesta Verge canta!

Els poetes poden escriure més d'un poema per presentar-los a un mateix certamen. Si un mateix poeta guanya els tres premis ordinaris, rep el títol honorífic de **Mestre en Gai Saber**.

3. A continuació trobaràs noms d'escriptors que han participat als Jocs Florals. Tots han obtingut el títol de Mestre en Gai Saber en algun certamen.

Respon: a quin certamen ha obtingut el títol de Mestre en Gai Saber cada escriptor? Escriu l'any i el lloc on es va celebrar el certamen.

Escriptors	Certamen
Mercè Rodoreda	1949, Montevideo
Àngel Guimerà	
Víctor Balaguer	
Joan Maragall	
Jacint Verdaguer	
Agustí Bartra	
Domènec Perramon	
Marian Aguiló	

Com ho pots saber? Segueix aquests passos:

1. Busca el cognom de l'escriptor/a al cercador:

   Rodoreda i Gurguí, Mercè

2. A l'esquerra, sortirà una llista amb tots els certàmens on ha participat. Clica'n un.
3. Un cop a dins del certamen, busca el nom de l'escriptor/a i clica'l.

   Autor: Rodoreda i Gurguí, Mercè

4. S'obrirà una fitxa que parla de l'autor/a. Llegeix-la i sabràs a quin certamen ha obtingut el títol Mestre en Gai Saber.

Reina de la Festa

En la celebració dels Jocs Florals, ja des de 1859, hi ha la figura de la **reina de la festa**.. El guanyador del premi de la Flor natural escull la reina de la festa, que serà l'encarregada de presidir la celebració i entregar els premis a la resta de guardonats.

4. Què opines sobre aquesta figura? Creus que la funció de la reina de la festa dins el certamen només pot ser realitzada per una dona? Reflexiona-hi.

5. Víctor Català deia, als Jocs Florals de Barcelona de 1917, que «aquí el moviment femení se significa per la normalitat». Creus que la figura de la reina de la festa seria adient en un certamen literari actual?

6. A l'actualitat se celebren molts certàmens, ja siguin artístics, científics o esportius. Coneixes algun concurs o competició actual on aparegui una figura semblant a la de la reina de la festa dels Jocs Florals?

Els premis extraordinaris dels Jocs Florals

A banda dels tres premis ordinaris que ara ja coneixes, a molts certàmens literaris s'atorgaven més premis. Aquests premis s'anomenen extraordinaris i poden ser molt diversos. Aquí tens alguns exemples de premis extraordinaris:

Premi d'una medalla d'or.
Premi d'un objecte d'art.
Premi extraordinari de la Copa Artística.
Premi de 75 pessetes.

PREMIS EXTRAORDINARIS

1. Vés al web i cerca-hi els Jocs Florals de Barcelona de 1920. En aquest certamen es van oferir un total de 6 premis extraordinaris. Busca'ls dins del certamen i escriu quins son.

2. Ara fixa't bé en el nom d'aquests premis. 3 premis de 6 son "**Accèssit**". Explica amb les teves pròpies paraules què vol dir que un premi sigui "Accèssit".

   Si no saps què vol dir aquest mot, pots buscar-ho al diccionari.

3. És comú oferir/obtenir premis "accèssit" als Jocs Florals?
   Per saber-ho, pots buscar al web certàmens que s'hagin celebrat a diferents llocs i durant diferents anys. Aquí tens un suggeriment de cerca de certàmens:
   Jocs Florals de Barcelona, 1863
   Jocs Florals de Girona, 1909
   Jocs Florals de Barcelona, 1924
   Jocs Florals de l'Havana, 1944

4. Només hi ha accèssits dels premis extraordinaris, o també se n'ofereixen dels premis ordinaris?

5. Creus que també es donen “accèssits” en certàmens literaris actuals?

6. Com ja has vist, la **Copa Artística** és un premi extraordinari. Però és un premi que s’atorga a molts certàmens.

   Busca el premi extraordinari de la Copa Artística en els Jocs Florals de Barcelona de 1920. Quan el trobis, clica el títol o la icona de l’arxiu.

   Cercant el Paradís perdut

   Autor: Riber Campins, Llorenç

   Premi: Premi extraordinari Copa Artística

   En una pestanya a part s’obrirà l’obra guanyadora de la Copa Artística. Observa-la bé i respon: què té de diferent aquest premi de la resta de premis que has vist fins ara? Quin tipus d’obres poden guanyar aquest premi? L’autor és un poeta?

7. Llegeix i observa els fragments de les següents obres.
   Digues quines de les següents obres van guanyar la Copa Artística i quines obres no el podien guanyar.

   1. “L’evangeli del vent”, d’Agustí Bartra (Jocs Florals de Nova York, 1951)

      “Vas sorgint del poema com la deessa antiga
      va sorgir de la mar...
      Jo sóc els teus records. Vaig inclinar ta espiga,
      vaig lligar a la terra ton bategant atzar.

   2. “Nit de Sanch”, de Jacint Verdaguer (Jocs Florals de Barcelona, 1866)

      ¡Catalunya, Catalunya,
      que ‘n passas ay! de neguits,
      al véurer que cada dia
      lo sol t‘ esguarda mes trist!

   3. “Una nit al desert”, de Joaquim Cabot (Jocs Florals de Barcelona, 1924)

      —Decidimnos?...
      —Ja està dit,—respongueren a chor els companys que’m voltaven...
      Ab aquestes paraules d’assentiment acabavem de fer un determini trascendent que dies hà’ns tentava. Ens decidiem a empendre una excursió desert endins, lluny de poblat, dexant endarrera tot rastre de vida.

4. “Set d’or”, de Dolors Monserdà (Jocs Florals de Barcelona, 1883)

¡Menys treball de pensá’ en lladres
ni ab lo que ’ls esmersariam!
No serveixen plata y or
pera comprar alegría.

5. “El Ton de la Muga”, de Manuel Duran (Jocs Florals de Barcelona, 1905)

Ell respongué a la Nuria ab un amorós esguart, y trafeguda y desexida se’n anà a donar cap a les feynes de cada día.

En Ton dexà son bastó apoyat entre les cames, y abandonats los brassos a son propi pes, quedàren reposats demunt les cuxes, ab les mans mitx closes, acotà’l cap envers son pit y quedà immòvil.

Premis i mecenes

Coneixes la figura del mecenes? **El mecenes** és una persona altruista o una entitat que patrocina les arts, les ciències, una empresa o un artista.

1. En el cas dels Jocs Florals, quin paper creus que exerceix un mecenes? Patrocina un artista, un premi o tot el certamen?

2. Busca al web els Jocs Florals celebrats l’any 1955 a San José de Costa Rica. Observa tots els premis i els mecenes. Quants mecenes diferents hi ha en aquest certamen? Quants d’aquests mecenes son persones i quants son entitats?

3. A quin certamen creus que s’han atorgat aquests premis?
Encercla la resposta correcta. Si fa falta, busca la informació que desconeguis.

1. Accèssit al Premi Flor Natural, 700 pesos argentins
    a. Jocs Florals de Barcelona, 1905
    b. Jocs Florals de San José, 1955
    c. Jocs Florals de la Ginesta d'Or de Perpinyà, 1927

2. Premi del President de la República Francesa
    a. Jocs Florals de Girona, 1930
    b. Jocs Florals de Mollerussa, 1923
    c. Jocs Florals de Perpinyà, 1950

3. Premi de la Mentinença Llenguadociana del Felibritge
    a. Jocs Florals de Reus, 1908
    b. Jocs Florals de París, 1948
    c. Jocs Florals de Montpeller, 1946

4. Premi de l'Ajuntament de Girona, 50 pessetes
    a. Jocs Florals de Girona, 1912
    b. Jocs Florals de Girona, 2012
    c. Jocs Florals de Castelló d'Empúries, 1922

5. Premi Flor Natural, 25 lliures esterlines
    a. Jocs Florals de Nova York, 1951
    b. Jocs Florals de Londres, 1947
    c. Jocs Florals de Bogotà, 1945

6. Premi de la Delegació d'Euskadi a Colòmbia
    a. Jocs Florals de Caracas, 1953
    b. Jocs Florals de Sao Paulo, 1954
    c. Jocs Florals de Bogotà, 1945

7. Premi Englantina d'or, 5.000 cruzeiros i una flor emblemàtica d'or
    a. Jocs Florals de Sao Paulo, 1954
    b. Jocs Florals de l'Havana, 1944
    c. Jocs Florals de Castelló d'Empúries, 1922

Llegim poemes premiats

A continuació, podràs conèixer i llegir fragments de poesies premiades a diversos Jocs Florals.

"Tríptich", de Francesc Matheu

Aquesta poesia va guanyar un accèssit al premi de la Viola d'or i d'argent als Jocs Florals de Barcelona de 1918. Si vols, pots llegir tot el poema aquí.

Llegeix amb atenció la biografia de l'autor i les dues primeres estrofes del poema. Després respon les preguntes.

Francesc Matheu Fornells

Nascut el 1851 a Barcelona, des de molt jove ja va estar involucrat amb el moviment catalanista polític i cultural. És un clar representant de la Renaixença.

És conegut com a editor de la revista *La Ilustració Catalana,* i el 1884 va fundar l'editorial Ilustració Catalana.

És important saber que, fins a finals de la seva vida, es va oposar a les normes ortogràfiques i a la reforma lingüística.

Va presidir l'Orfeó Català (1914) i l'Ateneu Barcelonès (1920). El 1923, amb la dictadura de Primo de Rivera, l'Ateneu va crear molts projectes culturals per reivindicar del catalanisme.

Va morir en plena guerra civil espanyola, a l'any 1938, a Sant Antoni de Vilamajor.

Diuen los sabis qu'en lo còs humà
la materia's transforma a tot moment,
qu'una part va morintse y se desfà
y una de nova sempre'n va naxent.

Si es veritat, si rès me'n queda ja
d'aquella carn que'm fou pler y torment,
¿per què'm dura'l ressò tan llunyedà
del deliqui amorós de mon jovent?

Diuen los sabis qu'en lo còs humà
la materia's transforma a tot moment,
qu'una part va morintse y se desfà
y una de nova sempre'n va naxent.

Si es veritat, si rès me'n queda ja
d'aquella carn que'm fou pler y torment,
¿per què'm dura'l ressò tan llunyedà
del deliqui amorós de mon jovent?

1. Quina vinculació va tenir Francesc Matheu amb els Jocs Florals? Només s'hi va presentar com a poeta? Algun cop va formar part del jurat o de l'organització del certamen? Què va passar l'any 1897?

   Per saber-ho, pots cercar el seu nom al cercador d'autors del web i accedir a la seva fitxa.

   Matheu Fornells, Francesc

2. De què tracta el poema? La primera i la segona estrofa parlen del mateix? Explica-ho amb les teves paraules.

3. A quin any es van publicar les normes ortogràfiques de la llengua catalana? I el *Diccionari General de la Llengua Catalana*?

A quin any va ser premiat aquest poema? Per què no segueix les normes ortogràfiques?

4. Digues quines paraules del poema s'escriurien diferent respecte el català actual. I com s'escriurien ara?

5. Reescriu el poema "Tríptich" en català estàndard actual. Has d'escriure el poema com si fessis una traducció del català de 1918 al català d'avui. Tingues en compte les paraules que ja has anotat a la pregunta anterior.

Tríptich	Tríptic
Diuen los sabis qu'en lo còs humà la materia's transforma a tot moment, qu'una part va morintse y se desfà y una de nova sempre'n va naxent. Si es veritat, si rès me'n queda ja d'aquella carn que'm fou pler y torment, ¿per què'm dura'l ressò tan llunyedà del deliqui amorós de mon jovent?	Diuen els savis que en el cos humà la matèria es transforma a tot moment, ...

6. Tots els versos d'aquest poema tenen les mateixes síl·labes. Quantes síl·labes té un vers? Per tant, quin tipus de vers és? Són versos d'art major o d'art menor?

7. Quina rima té aquest poema? És assonant o consonant? És femenina o masculina?

8. A continuació, pots tornar a llegir el poema. Aquesta vegada, digues quins versos rimen amb quins altres versos. Marca quins versos tenen la rima A i quins tenen la rima B. Hi ha més rimes, a part de la A i la B? Si és el cas, les pots anomenar rima C, D, etc.

Diuen los sabis qu'en lo còs humà	A
la materia's transforma a tot moment,	_
qu'una part va morintse y se desfà	_
y una de nova sempre'n va naxent.	_
Si es veritat, si rès me'n queda ja	_
d'aquella carn que'm fou pler y torment,	B
¿per què'm dura'l ressò tan llunyedà	_
del deliqui amorós de mon jovent?	_

“A la meva terra”, de Josep Carner i Puig-Oriol

“A la meva terra” és la segona poesia de l’aplec de poemes titulat *Pomell*, escrit per Josep Carner i Puig-Oriol. Aquesta poesia va ser premiada als Jocs Florals de la llengua catalana celebrats a Caracas el 1966.

1. Busca “Carner i Puig-Oriol” al cercador de persones i obre la seva fitxa. Llegeix la seva biografia, observa la seva participació als Jocs Florals i després respon.

   Carner i Puig-Oriol, Josep

   Quina relació té aquest autor amb els Jocs Florals? Ha participat a gaires certàmens? A quants certàmens ha estat premiat? A quants certàmens ha format part del jurat?

2. Per què es van realitzar uns Jocs Florals de la Llengua Catalana a Caracas l’any 1966?

3. Quin premi creus que va guanyar el recull de poemes *Pomell*? Quina és la temàtica d’aquest aplec de poesies?

4. Llegeix atentament els següents versos de la poesia “A la meva terra”.

A la meva terra

Oh tu, lloc venerat de ma naixença
que sents, pàtria atuïda,
el temps negat, les hores amargades,
i, tanmateix, el venidor que et crida!

La fe que va inspirar-te generosa,
torna a ton seny, ardida.
Lluny que só de mon lloc i ses vorades,
en rebo encara vida.

Qui digués aviat, en redreçant-te,
cabdal i decidida,
resolta a tot afany i tota joia,
serena i expandida,
de glòria coronada,
«la sempre més segura i enaltida!».

A LA MEVA TERRA

Oh tu, lloc venerat de ma naixença
que sents, pàtria atuïda,
el temps negat, les hores amargades,
i, tanmateix, el venidor que et crida!

La fe que va inspirar-te, generosa
torna a ton seny, ardida.
Lluny que só de mon lloc i ses vorades,
en rebo encara vida.

Qui digués aviat, en redreçant-te,
cabdal i decidida,
resolta a tot afany i a tota joia,
serena i espandida,
de glòria coronada,
“la sempre més segura i enaltida!”

5. De quina terra parla el poema? Com descriu el poeta aquesta terra?

6. Quina relació té Josep Carner i Puig-Oriol amb aquesta terra?

7. Què significa l'expressió «pàtria atuïda»? Quina relació té aquesta poesia amb el que has respost a la pregunta 2?

8. En aquests Jocs Florals, es van premiar com a accèssits de l'Englantina dues altres poesies. Cerca-les al web. Fixa't en els seus respectius títols i digues de què creus que tracten aquestes dues altres poesies? Creus que la visió de la pàtria que té Josep Carner i Puig-Oriol era una visió general entre els escriptors durant l'exili de postguerra?

9. Creus que actualment hi ha artistes que podrien escriure sobre la seva terra des d'aquesta mateixa perspectiva? Podries dir-ne algun?

2. I ARA, QUÈ SAPS DELS JOCS FLORALS?

Activitat de recopilació

Abans de fer aquesta activitat de recopilació o resum, repassa i recorda bé tot el que has après en les activitats anteriors.

Digues si les següents afirmacions són veritat o no:

Afirmacions	Veritat o fals
Als Jocs Florals es donen premis ordinaris i extraordinaris.	
Josep Carner i Puig-Oriol és l'autor de la poesia "Tríptich".	
És poc usual que s'ofereixin accèssits als Jocs Florals.	
La rima d'un poema pot ser masculina o femenina.	
Les normes ortogràfiques de la llengua catalana es van publicar l'any 1931.	
Mercè Rodoreda va participar a uns únics Jocs Florals a fora de Catalunya.	
La Copa Artística és un premi ordinari que es dona a obres escrites en prosa.	
Un vers que té 10 síl·labes és un vers decasíl·lab.	
Josep Carner i Puig-Oriol va rebre el títol honorífic de Mestre en Gai Saber.	
La Renaixença és un moviment cultural i literari català que s'inicia a la segona meitat del segle XX.	
A l'any 1925 no es van celebrar Jocs Florals.	
El premi que es dona a la millor poesia de tema religiós és la Viola d'or i argent.	
El trobador és una persona altruista o una entitat que patrocina les arts, les ciències, una empresa o un artista.	
Caterina Albert és el pseudònim literari de Víctor Català.	
50 euros podrien ser un premi extraordinari.	
Mai no s'ha celebrat un certamen literari a Perpinyà.	
Es pronuncia, com a màxim, un discurs per cada certamen.	

3. EL TEU POEMA

Activitat de creació

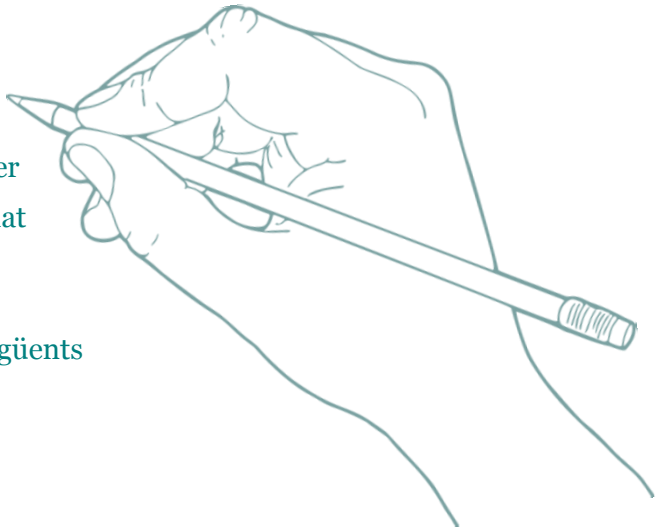

Fes servir la imaginació i escriu un poema!

Pren com a model "A la meva terra", de Josep Carner i Puig-Oriol. És un dels poemes que has treballat anteriorment.

El teu poema haurà de tenir en compte les següents indicacions:

- Títol lliure.
- Rima i mètrica lliure.
- Poema compost per dues estrofes de quatre versos i una de sis versos.
- La temàtica ha d'estar relacionada amb el territori o els conceptes de pàtria o nació.
- El poema ha de contenir les paraules «pàtria atuïda», «lluny» i «joia».
- L'últim vers ha de ser una frase exclamativa.

A la meva terra

Oh tu, lloc venerat de ma naixença
que sents, pàtria atuïda,
el temps negat, les hores amargades,
i, tanmateix, el venidor que et crida!

La fe que va inspirar-te generosa,
torna a ton seny, ardida.
Lluny que só de mon lloc i ses vorades,
en rebo encara vida.

Qui digués aviat, en redreçant-te,
cabdal i decidida,
resolta a tot afany i tota joia,
serena i expandida,
de glòria coronada,
«la sempre més segura i enaltida!».

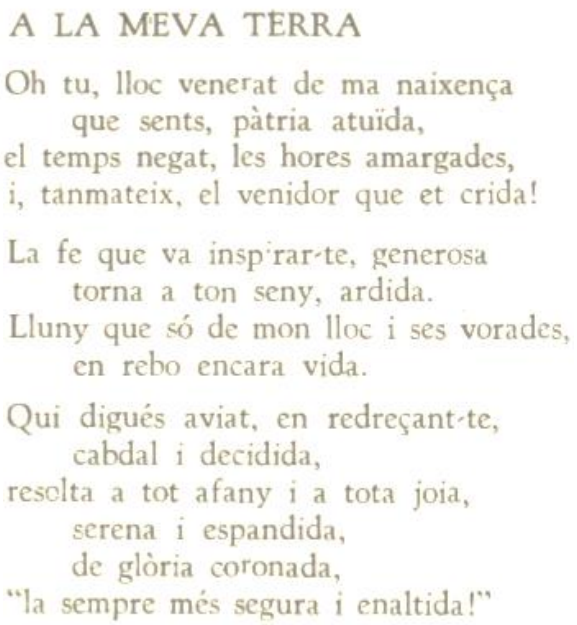

A LA MEVA TERRA

Oh tu, lloc venerat de ma naixença
que sents, pàtria atuïda,
el temps negat, les hores amargades,
i, tanmateix, el venidor que et crida!

La fe que va inspirar-te, generosa
torna a ton seny, ardida.
Lluny que só de mon lloc i ses vorades,
en rebo encara vida.

Qui digués aviat, en redreçant-te,
cabdal i decidida,
resolta a tot afany i a tota joia,
serena i espandida,
de glòria coronada,
"la sempre més segura i enaltida!"